

11. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva. Lošinjski muzej i Muzej Apoksiomena.

Mali Lošinj, 11. – 12. travnja 2019.

U Malom Lošinju u Muzeju Apoksiomena i palači Fritzi 11. travnja 2019. održani su 11. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva. Tim povodom otvorena je i izložba od 26 plakata na kojima su predstavljene radovi restauratora i preparatora članova Hrvatskoga muzejskoga društva. Izabran je i najbolji rad – bio je to rad Petre Kursar iz Moderne galerije u Zagrebu izveden na slici *Balkon* Vlaha Bukovca iz 1908. godine. Nakon otvorenja u palači Fritzi održano je sedam predavanja na temu preventivne zaštite različitih muzejskih zbirki, zaštite prilikom realizacije stalnih postava u muzejima i promjena postava, organizacije zaštite u čuvaonicama te prenamjenama i prilagodabama prostora za rad konzervatorsko-restauratorskih odjela s potrebnom opremom.

Milvana Arko-Pijevac, muzejska savjetnica iz Prirodoslovnoga muzeja Rijeka, održala je predavanje na temu *Održivo upravljanje prirodoslovnim zbirakama – interakcija metoda istraživanja, obrade, dokumentacije i konzervacije i ex situ očuvanje bioraznolikosti*. Na početku predavanja naglašeno je da je prioritetni način skupljanja biološkoga materijala u prirodoslovnim muzejima terenski rad te da se skupljeni biološki materijal sistematizira i pohranjuje u zbirke s ciljem trajne konzervacije i pohrane DNK materijala. Takve prirodoslovne zbirke koriste se u znanstvene svrhe za pojašnjenje pitanja evolucije i globalnih prirodnih promjena, čime se dokumentiraju nestala staništa, izumiranje vrsta i promjene u geološkoj prošlosti. U nastavku predavanja obrazložen je način dokumentiranja i predavljanja istraženih podataka muzejskim posjetiteljima.

Preventiva je pola zdravlja... vaše zbirke bilo je predavanje Krešimira Jadre, direktora tvrtke CRESCAT d.o.o. Tvrtka se već trinaest godina bavi izazovima pronalaznja mogućnosti implementiranja različitih metoda zaštite vrijednoga gradiva koje se čuva u kulturnim ustanovama. U suradnji s konzervatorima restauratorima i najpoznatijim svjetskim tvrtkama za materijale i opremu za preventivnu zaštitu prati i pronalazi najnovija dostignuća na tom području. Tvrtka tako osigurava dostupnost materijala i proizvoda koji najbolje odgovaraju zahtjevima čuvanja i pohrane gradiva u institucijama koje brinu o kulturnom nasljeđu. Predavanjem su predstavljena najčešća rješenja, materijali i mogućnosti u području preventivne zaštite knjiga, časopisa, umjetnina na papiru, fotografija i tekstila, te suvremeni standardi koje arhivski materijali moraju zadovoljavati.

Preventivna konzervacija arhivskog gradiva naslov je predavanja pročelnice Središnjega laboratorija za konzervaciju i restauraciju Hrvatskoga državnoga arhiva Andreje Dragojević. Predstavljeno je nekoliko aktivnosti Hrvatskoga državnoga arhiva na području preventivne konzervacije arhivskoga gradiva. Osim upoznavanja s cjelovitim zahvatom preventivne konzervacije arhivskoga gradiva samostana sv. Bernardina u Kamporu na Rabu, prezentiran je program edukativ-

nih tečajeva i radionica preventivne konzervacije koji se provode u Hrvatskom državnom arhivu. Također je predstavljen i Prijedlog nacionalnoga programa zaštite pisane baštine, koji ima za cilj dati sveobuhvatni prijedlog zaštite pisanoga nasljeđa koje se čuva u arhivima, knjižnicama i muzejima.

Petra Kursar, voditeljica Konzervatorsko-restauratorskoga odjela Moderne galerije i Luka Čižmek iz tvrtke LID STROJARI d.o.o. predstavili su projekt implementiranja ventilacijskoga sustava restauratorskoga atelijera i lakirnice Moderne galerije. Za potrebe konzervatorsko-restauratorskoga odjela u suterenskoj čuvaonici umjetnina Moderne galerije u palači Vranczyany prenamijenjen je prostor u restauratorsku radionicu i lakirnicu. Predstavljeno je tehničko rješenje s ugrađenom opremom za siguran rad za faze konzervatorsko-restauratorskoga posla koje su opasne za zdravlje. Predstavljanjem projekta naglašena je međudisciplinarna suradnja dvije različite struke.

Voditeljica konzervatorsko-restauratorskoga odjela Etnografskoga muzeja Mihaela Grčević održala je predavanje na temu *Zaštita i izlaganje etnografskog tekstila*. U Etnografskom muzeju u Zagrebu odjel restauratorsko-preparatorske radionice za tekstil zadužen je za zaštitu tekstilnoga gradiva, koje čini najveći dio fundusa muzeja. Usprkos nedostatnom prostoru za pohranu i nereguliranim mikroklimatskim uvjetima u zgradi muzeja, pravilnom obradom, rukovanjem i izlaganjem preveniraju se oštećenja i usporava se proces propadanja. Kolege su u sklopu projekta RE-ORG (projekt reorganizacije muzejskih čuvaonica, koji su razvili Međunarodni centar za proučavanje očuvanja i restauraciju kulturne baštine (ICCRUM) i Organizacija ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO) proveli mjere preventivne konzervacije i restauracije, čijom je primjenom uspostavljen sustav dobro organiziranih i funkcionalnih čuvaonica.

Kustosica Marina Lambaša i restauratorica Katarina Urem iz Muzeja grada Šibenika predstavile su projekt preventivne zaštite stalnoga postava muzeja. Predmeti izloženi u stalnom postavu obuhvaćaju širok raspon materijala od keramike, kamena, drva i metala do papira, platna i stakla, pa je tako primjena odgovarajuće preventivne zaštite iznimno zahtjevna i raznolika u konstantnim uvjetima izlaganja. Nabrojani su posebni uvjeti koje je morala zadovoljiti oprema za izlaganje. Naslov predavanja bio je *Istina i izazov – uvjeti izlaganja u stalnom postavu Muzeja grada Šibenika*.

Restaurator Neven Peko, iz Gradskoga muzeja Sisak, održao je predavanje pod naslovom *Na tri rijeke – među sto problema* i pojasnio probleme čuvaonica i preventivne zaštite u svojem muzeju. Gradski muzej Sisak djeluje na sedam lokacija te upravlja zbirkom skulptura na otvorenom. Lokacije variraju od otvorenih arheoloških nalazišta, preko utvrde i povijesnih zgrada do vojnih hangara. Upravo takva raznolikost zgrada i njihovih položaja, kao i zbirki koje muzej posjeduje, čine vrlo složen problem pri provođenju preventivne zaštite zbirki i održavanja adekvatnih uvjeta za njihovo čuvanje i prezentaciju.

Andreja Dragojević